

Nowa kardiologia dziecięca w Gdańsku

Ireneusz Haponiuk¹, Maciej Chojnicki¹, Mirosław Domostawski¹, Piotr Czauderna¹, Bohdan Maruszewski²

¹Oddział Kardiologii Dziecięcej, Klinika Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży, Akademia Medyczna w Gdańsku, Pomorskie Centrum Traumatologii, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Mikołaja Kopernika, Gdańsk

²Klinika Kardiologii, Instytut-Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka, Warszawa

Kardiologia i Torakochirurgia Polska 2008; 5 (2): 224–227

Z prawdziwą przyjemnością i poczuciem zaszczytu przedstawiamy nowy Oddział Kardiologii Dziecięcej, wchodzący w skład Kliniki Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży Akademii Medycznej w Gdańsku, zlokalizowanej w Pomorskim Centrum Traumatologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku.

Utworzenie wysokospecjalistycznego oddziału kardiologii dziecięcej, z założenia także dysponującego metodą ciągłego pozaustrojowego natleniania (ECMO), było warunkiem niezbędnym do zapewnienia kompleksowej opieki nad noworodkami i dziećmi z wrodzoną wadą serca w regionie północnej Polski, a szczególnie w samym Trójmieście. Dotychczas Gdańsk nie posiadał możliwości specjalistycznego leczenia dzieci z wrodzonymi wadami serca, a zwłaszcza noworodków i niemowląt. Ponieważ dzieci z Pomorza nie miały szansy uzyskania pomocy w Gdańsku, często tuż po urodzeniu transportowane były do innych, znacznie oddalonych ośrodków (Łódź,

Warszawa, Poznań, Kraków, Zabrze). W obszarze północnej Polski nie działał żaden z dotychczas istniejących ośmiu dziecięcych ośrodków kardiologicznych, które zlokalizowane są w sposób niezwykle niekorzystny dla Pomorza, poniżej umownej geograficznej linii Warszawa-Łódź-Poznań. Dane statystyczne mówią, że co roku w samym tylko Gdańsku rodzi się ok. 100 dzieci, często krytycznymi, wrodzonymi wadami serca. W związku z niejednokrotnie wieloetapowym leczeniem wad serca liczba ta jest istotnie mniejsza od rzeczywistej liczby zabiegów kardiologicznych wykonywanych u dzieci z naszego regionu. Utworzenie nowego ośrodka kardiologii dziecięcej w Gdańsku, poza służącą pacjentom działalnością czysto leczniczą, umożliwi szkolenie kadr medycznych, rozwój działalności naukowej i współpracy międzynarodowej, a także pozyskanie dodatkowych środków na rozwój regionu. Po przeprowadzeniu szczegółowych analiz i prognoz demograficznych ustalono, że powstanie ośrodka kardiologii dziecięcej w Gdańsku poprawi dostępność do wysokospecjalistycznego leczenia serca u dzieci z obszaru wykraczającego poza województwo pomorskie – docelowo z całej północy kraju.

Po przeanalizowaniu powyższych faktów zrodził się pomysł, a następnie powstał projekt utworzenia Oddziału Kardiologii Dziecięcej w Klinice Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży Akademii Medycznej w Gdańsku, zlokalizowanej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku. Inicjatywa ta, zapoczątkowana przez dr. hab. Piotra Czaudernę – kierownika Kliniki Chirurgii Dziecięcej i dr. Mirosława Domostawskiego – dyrektora Szpitala Wojewódzkiego, została pozytywnie zaopiniowana przez Konsultanta Krajowego ds. Kardiologii – prof. Stanisława Wosia (Katowice) i prof. Bohdana Maruszewskiego – kierownika Kliniki Kardiologii Instytutu-Pomnika Centrum Zdrowia Dziecka i prezesa Klubu Kardiologów Polskich (Warszawa). Starania o utworzenie kardiologii dziecięcej w Gdańsku uzyskały akceptację pomorskich specjalistów wojewódzkich: ds. kardiologii – prof. Jana Rogowskiego i kardiologii

Ryc. 1. Uroczystość otwarcia Oddziału Kardiologii Dziecięcej w Gdańsku odbyła się z udziałem wielu wspaniałych gości, uświetnili ją między innymi Prezydent Lech Wałęsa, Jego Ekscelencja Ksiądz Arcybiskup Tadeusz Gołowski, Metropolita Gdański, Marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz, Jego Magnificencja Rektor AMG prof. Roman Kalisz, prezes Klubu Kardiologów Polskich prof. Bohdan Maruszewski oraz Jurek Owsiak

Adres do korespondencji: dr n. med. Ireneusz Haponiuk, Oddział Kardiologii Dziecięcej, Klinika Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku, ul. Nowe Ogrody 1-6, 80-808 Gdańsk, tel. 058 302 30 31 wewn. 193, faks 058 302 64 27

dziecięcej – prof. Jana Erecińskiego. Minister zdrowia, prof. Zbigniew Religa, poparł ideę utworzenia kardiologii dla dzieci w Gdańsku wraz ze wstępną deklaracją dofinansowania działalności ośrodka ze środków Ministerstwa Zdrowia poczynając od roku 2008.

Plany rozszerzenia zakresu operacji wykonywanych w Klinice Chirurgii Dziecięcej o kardiologię dziecięcą nierozdzielnie związane były z trwającą modernizacją, reorganizacją i rozbudową Szpitala Wojewódzkiego w Gdańsku, którego organem założycielskim jest marszałek województwa pomorskiego, Jan Kozłowski. W połowie roku 2007 rozpoczęto gruntowny remont Kliniki Chirurgii Dziecięcej wraz ze zmianą jej lokalizacji, zapewniający także warunki do funkcjonowania nowo utworzonego Oddziału Kardiologii Dziecięcej. Remont chirurgii dziecięcej stał się możliwy dzięki znaczącemu wsparciu sponsorów, w tym Fundacji POLSAT, oraz inwestycji ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Wyposażenie w wysokospecjalistyczną aparaturę dla oddziału pooperacyjnego zapewniła Fundacja Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Urząd Miasta Gdańska, dzięki zainteresowaniu problemem dzieci z wadami serca prezydenta Miasta Gdańska Pawła Adamowicza, zakupił nowoczesny aparat do badań echokardiograficznych, umożliwiający diagnostykę przedoperacyjną, wykonywanie badań śródoperacyjnych oraz modyfikację terapii po zabiegu kardiologicznym. Zakup tego urządzenia był warunkiem niezbędnym do rozpoczęcia działalności Oddziału Kardiologii Dziecięcej w Gdańsku. Obecnie wyremontowana Klinika Chirurgii Dziecięcej wraz z Oddziałem Kardiologii Dziecięcej zajmuje powierzchnię blisko 1000 m², posiada 38 łóżek z podziałem na oddział pooperacyjny, niemowlęta i noworodki oraz wydzieloną część dla dzieci starszych. Wszystkie sale, przeznaczone dla co najwyżej 2 pacjentów, posiadają własny węzeł sanitarny, sieć telefoniczną, internetową i telewizyjną z dostępem do gier elektronicznych. Realizując ideę oddziału szpitalnego przyjaznego pacjentom, zapewniono też warunki dla pobytu rodziców z dziećmi (rozkładane fotele dla rodzica przy łóżku pacjenta) oraz odpowiednie zaplecze socjalne

Ryc. 3. Sercem Oddziału Kardiologii Dziecięcej jest nowoczesnie wyposażony oddział pooperacyjny składający się z 6 stanowisk intensywnej terapii oraz dodatkowej, wydzielonej części z dwoma stanowiskami ECMO i mechanicznego wspomaganie krążenia

Ryc. 2. Prezydent Lech Wałęsa wraz z Jurkiem Owsikiem i abpem Tadeuszem Goctowskim przecinają wstęgę, otwierając Oddział Kardiologii Dziecięcej w Gdańsku

dla odwiedzających. Wszystko to przesądza o spełnieniu wysokich wymagań organizacyjnych, lokalowych i sprzętowych stawianych współczesnym oddziałom chirurgii dziecięcej w Unii Europejskiej, a także umożliwia wielospecjalistyczne, kompleksowe leczenie chirurgiczne noworodków i dzieci, na wzór wiodących ośrodków, takich jak Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie.

Oddział Pooperacyjny Kardiologii Dziecięcej posiada 6 stanowisk intensywnej terapii pooperacyjnej, w tym 2 stanowiska ECMO oraz zaplecze w postaci 12-łożkowego oddziału dla niemowląt. Stanowiące serce Oddziału Kardiologii stanowiska intensywnej opieki pooperacyjnej obsługiwane są przez zakupione ze środków Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy pełnozakresowe monitory kardiologiczne wraz z centralą oraz respiratory dziecięce wysokiej klasy. Oddział Kardiologii Dziecięcej na bieżąco korzysta z zaofiarowanego przez prof. Bohdana Maruszewskiego wsparcia organizacyjnego w procesie tworzenia kardiologii dziecięcej w Gdańsku – intensywne szkolenia zespołu prowadzone są w Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie, a w przyszłości także w Klinice Kardiologii w Zabrze oraz Instytucie Pro-

Ryc. 4. W skład oddziału pooperacyjnego wchodzi stanowiska intensywnej opieki pooperacyjnej dla noworodków, niemowląt i dzieci starszych

Ryc. 5. Dr hab. Piotr Czauderna, kierownik Kliniki Chirurgii i Urologii Dzieci i Młodzieży AMG, prezentujący w dniu otwarcia możliwości systemu monitorowania Oddziału Pooperacyjnego Kardiologii Dziecięcej, wyposażonego w zakupione przez Fundację Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy urządzenia do wieloprofilowego monitorowania i nadzoru kardiologicznego, współpracujące z centralą archiwizującą dane o leczonych chorych

Ryc. 6. Na wyremontowanym Oddziale Chirurgii Dziecięcej z nowo utworzonym Oddziałem Kardiologii Dziecięcej zadaliśmy o dobre warunki do odpoczynku i zabaw dla dzieci oraz niezależne zaplecze socjalne dla rodziców, z zapewnieniem możliwości ciągłego, stałego pobytu opiekunów w czasie leczenia dziecka

tez Serca w Zabrze. Z konieczności zespół gdański zasilili też specjaliści z zewnątrz, co ułatwiło szkolenia na miejscu, współpracę merytoryczną, organizacyjną i naukową. Od dnia 1.01.2008 r. Oddział Kardiologii Dziecięcej posiada akredytację Ministerstwa Zdrowia na wykonywanie procedur wysokospecjalistycznych w zakresie leczenia operacyjnego wrodzonych wad serca u dzieci, w tym także noworodków i niemowląt (Procedury 14 i 15 w katalogu MZ). Dyrektor Szpitala Wojewódzkiego w Gdańsku podpisał kontrakt z Ministerstwem Zdrowia umożliwiającą bieżące finansowanie kardiologii dziecięcej w Szpitalu Wojewódzkim, poparty kontraktem z Pomorskim Oddziałem Narodowego Funduszu Zdrowia. Obecnie wykonywane są operacje niewymagające stosowania krążenia pozaustrojowego. Szerszy zakres procedur, w tym operacje korekcji wrodzonych wad serca w krążeniu pozaustrojowym, jak i ECMO, zostanie wdrożony w drugiej

połowie roku 2008. W tym czasie spodziewane jest uzupełnienie zasobów sprzętowych Oddziału Kardiologii Dziecięcej w najnowocześniejszego typu maszynę do krążenia pozaustrojowego, która stanowi wielki dar od Fundacji Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Prof. Zbigniew Religa objął honorowym patronatem Oddział Kardiologii Dziecięcej w Gdańsku, natomiast jego konsultantem merytorycznym ds. klinicznych został prof. Bohdan Maruszewski, kierownik Kliniki Kardiologii w Centrum Zdrowia Dziecka i prezes Klubu Kardiologów Polskich. W trakcie uroczystości otwarcia Oddziału Kardiologii Dziecięcej w Gdańsku przyjął z rąk Jurka Owsiaaka, jako czwarty oddział dziecięcy w Polsce i pierwszy oddział kardiologiczny, zaszczytne imię Oddziału Pooperacyjnego Kardiologii Dziecięcej im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Stanowi to skromny hołd, jaki należy jest Fundacji za jej wielki wkład w rozwój polskiej medycyny dziecięcej, która w czasie jakże owocnej, 16-letniej już działalności tego wspaniałego ruchu społecznego zmieniła swe oblicze – dla dobra pacjenta, dla Polski.

Oficjalne otwarcie Oddziału Kardiologii Dziecięcej miało miejsce dnia 29.03.2008 r. Uroczystość ta odbyła się z udziałem wielu wspaniałych gości. Uświetnili ją między innymi Prezydent Lech Wałęsa, Jego Ekscelencja Ksiądz Arcybiskup Tadeusz Gołowski, Metropolita Gdański, Marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz, Jego Magnificencja Rektor AMG prof. Roman Kaliszan, prezes Klubu Kardiologów Polskich prof. Bohdan Maruszewski oraz Jurek Owsiaak.

Chcielibyśmy zaprosić do współpracy lekarzy kardiologów, pediatrów, neonatologów i intensywiistów nie tylko z naszego regionu. Zrobimy wszystko, by wypełnić zadania, jakie postawiliśmy sobie w chwili podejmowania decyzji o utworzeniu Oddziału Kardiologii Dziecięcej, nie będzie to jednak możliwe bez odpowiedzialnej współpracy ze

Ryc. 7. W trakcie uroczystości otwarcia Oddziału Kardiologii Dziecięcej w Gdańsku przyjął z rąk Jurka Owsiaaka, jako czwarty oddział dziecięcy w Polsce i pierwszy oddział kardiologiczny, zaszczytne imię Oddziału Pooperacyjnego Kardiologii Dziecięcej im. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

strony całego środowiska medycznego. W sposób szczególny pragniemy powitać na naszym oddziale rodziców i ich dzieci – naszych małych pacjentów, którym chcemy służyć najlepszą wiedzą i ofiarną pracą całego zespołu nowej kardiologii dziecięcej w Gdańsku.

Podajemy adres i telefony kontaktowe na Oddział Kardiologii Dziecięcej w Gdańsku:

- tel. 058 322 08 51, 058 302 30 31 wewn. 193, 197;
- dr n. med. Ireneusz Haponiuk – tel. GSM: 505 171 864;
- dr n. med. Maciej Chojnicki – tel. GSM: 601 610 618.